

09:24

У Києві знесли Булгакова – реакція киян у соцмережах суперечлива

Демонтаж скульптури на Андріївському узвозі розколов містан: хтось прощається з "Майстром", хтось - з останнім імперським маркером на узвозі

 Галина Чернобривець
ЖУРНАЛІСТ

48

Булгаков знесений – кияни сперечаються

Бронзову скульптуру Михайла Булгакова вивезли з Андріївського узвозу 4 червня - і соцмережі одразу розділилися на два табори. [Демонтаж пам'ятника на Андріївському узвозі](#) стався через пів року після рішення Київради. Одні вітають зникнення з вулиці останнього великого імперського символу на узвозі. Інші - цитують "Майстра та Маргариту" і запитують: а що далі з музеєм?

У столиці 4 червня на Андріївському узвозі демонтували пам'ятник письменнику Михайлу Булгакову. Київрада ухвалила рішення про демонтаж 18 грудня 2025 року на підставі висновку Українського інституту національної пам'яті. Інститут визнав об'єкти, присвячені письменнику, символікою російської імперської політики. Скульптуру передали на зберігання спадкоємці скульптора Миколи Рапая. Бронзову скульптуру письменника встановили біля музею на Андріївському узвозі в 2007 році.

Одним з тих, хто обурений знесенням пам'ятника Булгакову є відомий український бізнесмен, меценат та письменник Гарік Корогодський. Каже, що йому "соромно".

 Пост Корогодського

Пост Корогодського

Не оцінив демонтаж і славнозвісний Олексій Арестович. Запевняє, що західні держави не зрозуміють такого вчинку щодо їхнього "улюбленого легендарного автора".

"Демонтаж пам'ятника Булгакову - ще один цвях у скарбничку лицемірної дурниці. Для західної інтелектуальної та культурної спільноти Михайло Булгаков - це перш за все автор шедевра "Майстер і Маргарита". На Заході демонтаж знаків письменнику, який фактично відкрив Київ для мільйонів зарубіжних читачів, буде сприйнятий належним чином у тій самій Німеччині. Спроби викреслити його з історії в рамках миттєвої внутрішньоукраїнської політики виглядають для німецької інтелектуальної еліти дикістю, оскільки статистика його видань та перекладів свідчить про колосальний культурний вплив... Для них боротьба з пам'ятниками Булгакову це прояв того самого "варварства"... Тому Кличко та інші українські політики, які займаються подібним популізмом, роблять стратегічну помилку. Вони гадають, що Захід цього не помітить за шумом війни. Помітять. І коли війна закінчиться, ця «культурна бусифікація» та війна з письменником, якого в Берліні вважать генієм, стане ще одним вагомим пунктом у тому "відкладеному рахунку", який Захід пред'явить українським елітам", - заявив Арестович у своєму телеграм-каналі.

Окрім обурень та радощів, є багато й нейтральних поглядів на ситуацію. Як заявив журналіст і військовий Олександр Янковський, свідок демонтажу:

"Ті його твори, які були написані колись давно й про Київ, вони насправді зображували інший, неукраїнський Київ. В принципі, мені абсолютно байдуже до цієї постаті, до цього письменника. Україна має своїх письменників, Україна має своїх патріотів, Україна має гідних людей та історичні постаті для наслідування."

Як написав філолог і публіцист Василь Зима у своєму [дописі у Facebook](#), він звернувся до письменника з іронічним прощальним монологом:

"Езжайте, душа моя, Михаил Афанасьевич. Полноте вам тут, в 'ненавидимом прокуратором' городе тосковать о Турбиных, Тальбергах, Мшляевских, Студзинских и Шервинских. Они, как вы не ждали, не чаяли увидеть, не готовили для них грунт, не пришли-с. Город их отбросил от своих пределов. Так что - с, сударь, отправляйтесь следом. В прошлое, где вам и место. Где презираемый вами гетман, взвоз и Алексеевский спуск. И не сердчайте. Такова у вас планида, душа моя, таков рок."

Зима зазначив: він філолог і Булгаков був для нього справжньою любов'ю - але без прив'язки до автора та його історії. Тепер, каже він, така прив'язка неминуча.

Журналіст-розслідувач Володимир Бондаренко у своєму [дописі у Facebook](#) нагадав про суперечність між відомим булгаківським принципом "Ніколи нічого не просіть!" - і реальною біографією письменника. Булгаков писав листа Надії Крупській, щоб отримати кімнату у Москві, і домігся свого. Дружина письменника Тетяна Лаппа згадувала: думправ не прописував їх, поки Михайло не написав Крупській, і вона надіслала в домком записку - "Прошу прописать..."

Що виявила суспільна реакція на демонтаж

Рішення викликало жваву реакцію: частина українців називає його логічним кроком дерусифікації, інші - "культурним нищенням" чи "поспішною декомунізацією". Для одних усунення скульптури стало необхідним кроком очищення публічного простору та проявом деколоніального активізму. Для інших - тривожним сигналом спрощень, які ризикують перетворити складну історію на набір жорстких заборон.

Експертна комісія Українського інституту національної пам'яті дійшла висновку, що спадщина Булгакова містить упереджене ставлення до української мови й державності. Його твори, на думку експертів, репрезентують імперську позицію, що заперечує існування української нації як окремої цінності. У текстах присутні грубі карикатури на українців і заперечення їхнього права на власну ідентичність.

Літературно-меморіальний музей Михайла Булгакова на Андріївському узвозі поки що продовжує роботу. Однак дискусії щодо його майбутнього точаться не перший рік - частина громадськості виступає за репрофілювання закладу. Журналіст та публіцист Віталій Портников наголошує: плутанина між цінністю творів і необхідністю ставити автору пам'ятник - це суто радянська травма. У вільному світі письменника читають, а не обов'язково вшановують меморіалами, особливо якщо його погляди суперечили державним інтересам.

Як пройшов шлях до знесення через суперечки

Робоча група Київради з питань декомунізації вирішила прослухатися до висновків Українського інституту нацпам'яті. Саме експертна рада при УІНП радила прибрати скульптуру з Андріївського узвозу - через що навесні 2024-го точилася справжня [баталія між істориками з УІНП та музею Булгакова](#). У квітні 2024 року петиція про усунення Булгакова з публічного простору набрала необхідні для розгляду 6 тисяч голосів.

Процес деросіянізації в Києві триває з 2022 року. За цей час з вулиць міста вже прибрали десятки пам'ятників, меморіальних дошок та інших об'єктів, що прославляли діячів Російської імперії. Питання демонтажу стало елементом широкої суспільної дискусії - за вихідні про письменника висловилися у соцмережах сотні киян: від роздратування й обурення до захоплення. Це, мабуть, одне з питань, що [найбільше розділило українців](#) за останній час.

СЛІДКУЙТЕ ЗА НАМИ У TELEGRAM

 Image

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ НА ІНФОРМАТОРІ

В окупованому Криму через паливну кризу запровадили ліміти на продаж олії та макаронів

У Мінцифри відповіли Гетманцеву щодо лотерейної монополії

22:07

В окупованому Криму через паливну кризу запровадили ліміти на продаж олії та макаронів

21:04

У Мінцифри відповіли Гетманцеву щодо лотерейної монополії

20:35

Не хоче закінчувати війну - Зеленський про відмову Путіна від зустрічі

20:23

Президент Румунії звинуватив Росію у вибуху дрона в порту Констанца

20:12

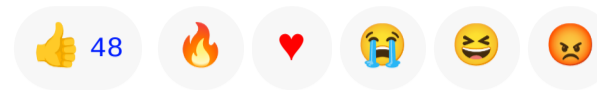
Лідери Заходу хочуть зустрітися із Зеленським - обговорять, як посадити Путіна за стіл переговорів

19:49

Сили оборони знищили у центрі Покровська точку запуску дронів Молнія

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ:

- [_Скандал з назвою підрозділу Героїв УПА - Сікорський заявив про помилку Зеленського, Сибіга закликав не розпалювати конфлікт](#)

КИЇВ | СКАНДАЛ | ДЕМОНТАЖ | БУЛГАКОВ

Світ	Україна	Київ	Регіони	Гроші	Шоу-Біз	Життя
Геополітика	Війна	Столиця	Дніпро	Підвищення податків	Приватне життя	Життя
Країни світу	Події	Влада	Кривий Ріг	Економічне бронування		Наука
Українці за кордоном	Політика	Бюджет	Нікополь			Здоров'я
	Кримінал	Культура	Буча - Ірпінь			Гороскопи
		Діва	Переяслав			
		Прес-релізи	Івано-Франківськ			
			Коломия			
			Калуш			

Про нас Наші автори Реклама

Інформатор проекти Столиця Ваші фінанси Авто Бек